

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**GESTIÓ DE L'EMPRESA
FAMILIAR**

Coordinació: PLANA FARRAN, MANUEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	GESTIÓ DE L'EMPRESA FAMILIAR			
Codi	101334			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Administració i Direcció d'Empreses i Grau en Turisme	5	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Administració i Direcció d'Empreses	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2.7		3.3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	PLANA FARRAN, MANUEL			
Departament/s	ECONOMIA I EMPRESA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>Activitats presencials (unes 60 hores): Exposicions del professor; debats, participació i col·laboració de l'estudiant; presentació, organització, conceptes i definicions, mètode inductiu, presentació i resolució d'exercicis, treballs, etc.</p> <p>Activitats semi-presencials i/o amb tutoria (unes 10-20 hores): Realització d'estudi de casos, visites, exercicis i treballs, consultes de l'alumne.</p> <p>Activitats lliures i/o autònomes (unes 70-80 hores): Estudi individual i preparació de l'assignatura, recerca d'informació, organització d'apunts i material didàctic, resolució de problemes, preparació documental i elaboració d'estudis de casos, etc.</p>			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català, tot i que hi haurà algun suport del temari a realitzar que serà en anglès.			
Distribució de crèdits	La distribució dels crèdits es fa tal i com ha estat especificat en la distribució del tipus d'activitat i els crèdits distribuïts entre la part teòrica i la part pràctica.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PLANA FARRAN, MANUEL	manel.plana@udl.cat	6	Contactar amb el professor per mitjà del correu electrònic.

Informació complementària de l'assignatura

Cal tenir en compte que el nostre entorn es caracteritza per un teixit empresarial amb un alt grau d'empreses familiars que han contribuït al desenvolupament econòmic de les nostres terres; és per això molt recomanable fixar-se amb les dinàmiques d'algunes empreses que tenim al nostre entorn.

La lectura de notícies que sorgeixen a partir d'aquest model empresarial, així com l'actualitat relacionada amb aquest tipus d'empreses són una bona eina per complementar els coneixements que hauria de proporcionar aquesta assignatura.

L'Empresa Familiar realitza una aportació molt important al conjunt de l'economia i del propi funcionament del teixit sòcio-empresarial.

En el cas de l'estat espanyol, la importància d'aquest tipus d'empreses queda ben clar, a partir de les dades següents:

- hi ha 2,9 milions d'empreses familiars, que suposen un 85% del total d'empreses a l'estat espanyol;
- aquestes empreses aporten el 70% del PIB de l'estat;
- proporcionen un 75% del total del treball privat.

Las característiques de les empreses familiars tenen un element diferenciador amb la resta d'empreses que són la propietat, la gestió i la transmissió de les mateixes a properes generacions.

Aquests elements específics i propis de les EF proporcionen un camp d'estudi on no hi ha, únicament, una vessant econòmica, també existeix una vessant relacional, de gestió i de direcció i d'integració de diferents camps que es troben entrelaçats dins l'entramat que esdevenen les EF.

En conseqüència, l'objectiu principal és transmetre uns coneixements i unes descripcions específiques per analitzar i tenir uns mínims coneixements d'allò que esdevé una EF, per lo qual es demana:

- conèixer i identificar les característiques específiques de les EF;
- comprendre l'evolució de les EF, passant per tots els seus estadis i fases; des de l'inici del fundador fins a les següents generacions.
- anticipar y gestionar els conflictes en l'empresa familiar;
- fer front als reptes pendents que té l'EF, com són la gestió de la pròpia empresa en si mateixa, la professionalització i la internacionalització.

.el procés successori com un període de cert risc empresarial, estructural i familiar dins la pervivència d'aquest model empresarial.

Objectius acadèmics de l'assignatura

La Gestió de l'Empresa Familiar comença donant resposta a aquestes tres preguntes: **Què és una Empresa Familiar?** Per poder contestar a aquesta pregunta hem de fer una anàlisi de la situació i de totes aquelles aproximacions teòriques i pràctiques per donar resposta a aquesta qüestió. **Per què són importants les Empreses Familiars en el nostre entorn?** Quina presència i quin pes tenen aquest tipus d'empreses en el nostre entorn més proper i també a nivell general. **La continuïtat com un element clau?** Això implica aprofundir en totes aquelles eines que permeten tenir en compte el procés successori i la incorporació de les següents generacions a l'empresa familiar

Atenent al programa que es descriu a continuació els objectius d'aquesta assignatura són:

1. Aprendre els elements bàsics de la matèria Gestió de l'Empresa Familiar.

2. Estudiar l'entorn general i l'entorn específic, i conèixer els mètodes d'anàlisi més adequats.
3. Analitzar l'estructura econòmica de l'empresa, conèixer-ne les àrees funcionals i la cadena de valor, establir els seus recursos i capacitats i la identificació de la convivència intergeneracional.
4. Els plans de successió i la planificació de la mateixa.
5. El coneixement de les estructures de govern de l'Empresa Familiar.
6. L'estudi i l'elaboració d'instruments de gestió de les Empreses Familiar (Protocols familiars, pactes successoris....)
7. Definir a fons les problemàtiques que comporta la implantació de decisions estratègiques i els procediments de planificació i control.

Competències

Competències estratègiques de la Universitat de Lleida

- Domini de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació.
- Domini d'una llengua estrangera.
- Correcció en l'expressió oral i escrita

Objectius

- L'expressió dels conceptes, tant de forma oral com de forma escrita, esdevé un element essencial de la pròpia assignatura.

Competències específiques de la titulació

- Ocupar les funcions relacionades amb les diferents àrees funcionals d'una empresa i institucions.
- Aplicar tècniques instrumentals en l'anàlisi i solució de problemes empresarials i en la presa de decisions.

Objectius

- L'obtenció de coneixements en aquesta matèria ha de permetre trobar les solucions més adequades a les diferents situacions que ens anirem trobant en el transcurs del curs.
- Crear i dirigir una empresa atenent i responent als canvis de l'entorn en el qual opera.
- Elaborar, interpretar i auditar la informació economicofinancera d'entitats i particulars i prestar-los assessorament.

Competències transversals de la titulació

- Ser capaç de treballar i d'aprendre de forma autònoma i simultàniament interactuar adequadament amb els altres, cooperant i col·laborant.

Objectius

- Tasca essencial a l'hora de tenir un desenvolupament de la capacitat individual i també grupal.

- Capacitat de crítica i autocrítica.

Objectius

- Element transversal i del tot necessari.

- Treball en equip i lideratge.

Objectius

- Part dels treballs s'hauran de fer en equip

- Actuar sobre la base del rigor, el compromís personal i l'orientació a la qualitat.

Objectius

- Element necessari i transversal a tot desenvolupament de qualsevol tasca.

- Capacitat d'organitzar i planificar.

- Capacitat d'anàlisi i de síntesi.

Objectius

- Degut a les característiques d'aquesta assignatura aquest objectiu esdevé del tot imprescindible.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Mòdul 1: Característiques de l'Empresa Familiar

1.

1. Definició d'EF. Característiques específiques.
2. Importància econòmica i evolució de l'EF.
3. Tipus d'EF. Fundador, Societat de Germans, Consorci de cosins.
4. Fortaleses i amenaces de les EF.
5. Reptes de les EF.

Mòdul 2: Aspectes socio-culturals de les Empreses Familiars

1.

1. Creació i desenvolupament de les EF: Cicle de vida.
2. La capacitat emprendedora de l'EF.
3. Família i empresa: Relacions, cultura i valors dins les EF.
4. Continuitat i successió dins les EF: Transmissió del patrimoni.
5. Lideratge i professionalització.
6. Distribució de "rols": Comunicació dins l'EF.
7. Conflicte, mediació i negociació.

Mòdul 3: Aspectes jurídics dins l'Empresa Familiar.

1.

1. Aspectes mercantils, civils i laborals dins les EF.
2. Govern de l'EF: Consell d'Administració, Consell de Direcció i Consell de Família.
3. Planificació fiscal de l'EF: Holdings familiars.
4. El Protocol Familiar: Continguts i efectes.

Mòdul 4: Aspectes Econòmics de l'Empresa Familiar

1.

1. Planificació estratègica de l'Empresa Familiar: Organització i gestió.
2. Alternatives de finançament i estructura financiera de les E.F.
3. Inversió i creixement a les EF.
4. Internacionalització de l'Empresa Familiar.

Eixos metodològics de l'assignatura

Es proposa una metodologia general activa, plantejant la màxima participació de l'alumnat a través d'una interacció entre el professor i l'estudiant. Malgrat tot que en alguna temàtica s'haurà de proposar la presentació de conceptes, definicions i alguns continguts que es desenvoluparan segons el mètode magistral, es tractarà d'invocar la interactivitat i la participació activa dels citats estudiants, promovent així el millor enteniment i assimilació dels continguts teòrics i habilitats en la resolució d'exercicis, problemes i supòsits.

S'incidirà també en l'esfera afectiva, tractant d'incorporar components d'aprenentatge de bones actituds, de responsabilitat i bon fer, tant en l'òptica del present procés docent de l'estudiant, com en la projecció del futur professional del mateix, una vegada acabats els seus estudis i assolida la seva inserció en el mercat laboral dins un futur més o menys immediat.

Es proposen les següents activitats i nombre d'hores de dedicació (hores totals de dedicació 150 hores):

- Activitats presencials (unes 60 hores): Exposicions del professor; debats, participació i col·laboració de l'estudiant; presentació, organització, conceptes i definicions, mètode inductiu, presentació i resolució d'exercicis, treballs, etc.
- Activitats semi-presencials i/o amb tutoria (unes 10-20 hores): Realització d'estudi de casos, visites, exercicis i treballs, consultes de l'alumne.
- Activitats lliures i/o autònomes (unes 70-80 hores): Estudi individual i preparació de l'assignatura, recerca d'informació, organització d'apuntes i material didàctic, resolució de problemes, preparació documental i elaboració d'estudis de casos, etc.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació serà el següent:

- 25% correspon a la nota del primer examen.
- 25% correspon a la nota del segon examen.
- 25% correspon a la participació activa en les activitats de les classes.
- 25% correspon a la realització dels treballs demanats en el transcurs de l'assignatura.

Plagi

L'article 9 de la Normativa d'Avaluació estableix que l'estudiant no pot utilitzar durant la realització de les activitats d'avaluació mitjans no permesos o mecanismes fraudulents. L'estudiant que utilitzi qualsevol mitjà fraudulent relacionat amb la prova i/o porti aparells electrònics no permesos, quedarà subjecte a les conseqüències previstes en aquesta normativa o en qualsevol normativa de règim intern de la UdL.

L'article 43 de la Normativa de convivència de la UdL descriu les sancions aplicables, que inclouen, entre d'altres i depenent de la gravetat de la falta, la pèrdua del dret a ser avaluat de l'assignatura, la pèrdua de la matrícula d'un semestre o un curs o l'expulsió fins a tres anys.

Avaluació alternativa

El termini per renunciar a l'avaluació continuada serà durant el primer mes de cada semestre:

- Primer semestre: Fins al 20 d'octubre

Bibliografía i recursos d'informació

CORONA, J. (Ed.) (2005): Manual de la empresa familiar. Instituto de la Empresa Familiar, PriceWaterhouseCoopers. Editorial Deusto.

CASILLAS, J.C.; DÍAZ, C. y VÁZQUEZ, A. (2005): La gestión de la empresa familiar. Conceptos, casos y soluciones. Thomson Paraninfo.

GALLO, M.A. (1995): Empresa familiar. Texto y casos. Editorial Praxis.

GERSICK, K.E., DAVIS, J.A., McCOLLOM HAMPTON, M. y LANSBERG, I. (1997): Empresas familiares. Generación a generación. McGraw-Hill.

NEUBAUER, F. y LANK, A.G. (1999): La empresa familiar. Cómo dirigirla para que perdure. Deusto.